

Sygn. akt III RC 271/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2015r.

Sąd Rejonowy w Słupsku III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSR Małgorzata Buko

Protokolant: st. sekr. sąd. Agnieszka Poninkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2015r. na rozprawie sprawy

z powództwa E. B. (1)

przeciwko D. B.

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego lub obniżenie alimentów

1. oddała powództwo,
2. nie obciąża pozwanej D. B. kosztami procesu.

Sygn. akt III RC 271/14

UZASADNIENIE

E. B. (1) – reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika – pozwem z dnia 07 kwietnia 2014r. domagał się uchylenia obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanej D. B., względnie obniżenia tych alimentów z kwoty 300 zł do kwoty po 50 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu podniósł, że z dniem 31 grudnia 2012r. zmuszony został do likwidacji prowadzonej przez siebie (od 1997r.) działalności gospodarczej (handel obwoźny odzieżą i obuwiem) i od tego czasu nie pracuje, mimo składania podań o pracę, zatrudnienia dotychczas nie znalazł. Do dnia 09 lutego 2014r. pobierał zasiłek dla bezrobotnych, a obecnie pozostaje na utrzymaniu swojej żony, która pracuje w firmie (...), gdzie uzyskuje dochód w wysokości około 2500 zł miesięcznie. Powód podniósł, że jest osoba schorowaną – ma problemy z kręgosłupem, skoliozę, nadciśnienie tętnicze, refluks i rwę kulszową. Na leki wydaje około 100 – 150 zł miesięcznie. Dalej z uzasadnienia wynika, że powód mieszka wspólnie z żoną w jednym pokoju, w domu stanowiącym własność rodziny powoda, a koszty eksploatacji to około 300 zł miesięcznie. E. B. (1) dodał, że posiada nieruchomość – działkę zabudowaną budynkiem nadającym się do kapitalnego remontu o wartości około 27 000 zł. Dotychczas nie znalazł się nabywca tej nieruchomości. Nadto wskazał, że jedynym jego majątkiem jest 12-letni samochód osobowy o wartości 15 000 zł, który służy głównie do dojazdu do lekarza i schorowanej matki, którą się opiekuje.

Wraz z pozwem powód złożył wniosek o udzielenie zabezpieczenia poprzez obniżenie na czas trwania postępowania alimentów do kwoty po 60 zł miesięcznie.

Pozwana D. B. w odpowiedzi na pozew i wniosek o zabezpieczenie, wniosła o ich oddalenie w całości. Wskazała na następujące okoliczności: rentowność prowadzonej dotychczas przez powoda działalności gospodarczej, nieprawdziwość podanej przez niego informacji odnośnie warunków mieszkaniowych, albowiem powód ma do dyspozycji cały dom, który zresztą na własny koszt wyremontował, zaniżoną wartość wskazanej nieruchomości

powoda, albowiem usiłował ją sprzedać za kwotę 70 000 zł, a wobec oferowanej przez kupca kwoty 50 000 zł transakcja nie doszła do skutku, nieprawdziwość informacji o niemożności znalezienia przez powoda zatrudnienia, z uwagi na jego wykształcenie oraz doświadczenie zawodowe. Tu dodatkowo pozwana podniosła, że odpowiedzi na składane przez E. B. (1) podania o pracę, były sporządzane pismem odręcznym przez samego powoda, natomiast jedynie podpisywane przez potencjalnych pracodawców – w tym członków jego rodziny. Dalej z uzasadnienia odpowiedzi wynika, że pozwana zamieszkuje wspólnie z synem, jego żoną i dwoma wnukami. Syn i synowa są bezrobotni, a jeden z wnuków jest osobą niepełnosprawną. Pozwana tym samym wskazała, że wszyscy wspólnie z nią zamieszkujący członkowie rodziny są na jej wyłącznym utrzymaniu. Na dochody pozwanej składa się emerytura – 1700 zł netto miesięcznie oraz wynagrodzenie za pracę – około 1600 zł netto miesięcznie. Łączne koszty eksploatacji mieszkania to kwota około 950 zł miesięcznie, a spłaty rat pożyczek i kredytów – około 750 zł miesięcznie, wydatki na leki – około 100 zł miesięcznie. Nadto pozwana zmuszona jest zapewnić wyżywienie dla 5 – osobowej rodziny. D. B. dodała, że także jest osobą schorowaną – cierpi na nadciśnienie tętnicze, skoliozę, zwyrodnienie odcinka szyjnego. W 2013r. wykryto u niej torbiel w głowie. Obecnie, po zabiegu przechodzi cykliczne kontrole lekarskie. W 2014r. usunięto jej złogi na woreczku żółciowym.

Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2015r., Sąd oddalił wniosek powoda o udzielenie zabezpieczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 28 lutego 2006r. w sprawie IRC 1197/04 orzeczono rozwód D. B. i E. B. (1), z orzeczeniem winy E. B. (1). W punkcie trzecim tego wyroku ustalono obowiązek alimentacyjny E. B. (1) wobec D. B. w kwocie po 300 zł miesięcznie.

W owym czasie powód prowadził działalność gospodarczą – handel detaliczny i obwoźny artykułami branży przemysłowej. W roku 2005 osiągnął z tego tytułu dochód w kwocie ponad 37 000 zł. W latach poprzednich – odpowiednio 32 410 zł i 31 025 zł. Strony czerpały wspólne zyski z handlu, w którego prowadzeniu pomagała powodowi także pozwana. W styczniu 2004r. zlikwidował stoisko z odzieżą w U., gdzie sprzedawała także pozwana. Powód zamieszkiwał ze swoją matką w domu stanowiącym własność jego babki. W trakcie rozwodu przeprowadzał remont tego domu.

Pozwana zatrudniona była w usteckiej przychodni jako pielęgniarka za wynagrodzeniem 1017,98 zł netto miesięcznie. Mieszkała wspólnie z dorosłym, niepracującym synem stron w U.. Łączne koszty eksploatacji mieszkania wynosiły około 700 zł miesięcznie. Strony porozumiały się w przedmiocie podziału majątku – otrzymały po 23 000 zł. Powód uzyskał prawo własności zabudowanej działki w miejscowości K., pozwana prawo najmu garażu.

dowód: - akta sprawy IRC 1197/04 Sądu Okręgowego w Słupsku;

- przesłuchanie w charakterze strony E. B. (1) – k. 175-176;

- przesłuchanie w charakterze strony D. B. – k. 176-177.

E. B. (1) ma 61 lat. Z zawodu jest technikiem mechanikiem. Dotychczasową działalność gospodarczą zlikwidował w dniu styczniu 2013r. Jak twierdził miał w owym czasie problemy z kręgosłupem i nie był w stanie nosić towaru. W roku podatkowym 2013 wykazał dochód w łącznej wysokości 9342,13 zł, a dalej wstecz odpowiednio – 14 358 zł (2012r.) i 18 729 zł (2011r.). Z dołączonych przez powoda załączników (łącznie 8 sztuk – k. 17-24), wynika, że w okresie od około listopada 2013r. do stycznia 2014r. składał podania o pracę w różnych firmach (głównie w branży samochodowej). We wszystkich przypadkach odpowiedzi były odmowne. Do lutego 2014r. pobierał zasiłek dla bezrobotnych w kwocie 748,40 zł. W sierpniu 2014r. otrzymał z biura pracy dotację w kwocie –21.368 zł na rozpoczęcie działalności – usług taxi, którą rozpoczął od dnia 01 września 2014r. Za kwotę tę zakupił samochód V. (...) (wartość 15 000 zł), kasę fiskalną, opony, akumulator. Przedłożył miesięczne raporty kasowe, na których widnieją w 2014r. dochody rzędu 1.420-1.951 zł miesięcznie, a w 2015r. od 706 zł (za czerwiec) do 2.337 zł (w lipcu). Jak powód podał – od tych kwot odliczyć musi ZUS (około 1000 zł) oraz paliwo (500 zł). Słuchany w charakterze strony na rozprawie w dniu 30 stycznia 2015r. podawał,

że bilans dochodów i wydatków to straty w kwotach 322-351 zł miesięcznie. Na rozprawie w dniu 16 października 2015r. wskazał, że wrześnie br. wymienił olej w samochodzie, a czyni to po przejechaniu 10 000 km, z kolei dystans ten pokonuje w przeciągu 1,5-2 miesięcy.

Powód nie zalega z alimentami na rzecz D. B..

dowód: - decyzje Starosty (...) – k. 8, 14;

- zeznania podatkowe PIT-37 – k. 9-13, 16;

- informacja (...) k. 15 i 88;

- zawiadomienia i informacje rekrutacyjne – k. 17-24;

- raporty kasowe – k. 85, 150;

- umowa – k. 86-87 verte;

- przesłuchanie w charakterze strony powoda E. B. (1) – k. 97-98; 175-176;

- przesłuchanie w charakterze strony pozwanej D. B. – k. 98-99;

- zeznania świadka P. B. – k. 152-153;

- odpisy postanowień sądowych w przedmiocie nabycia spadku – k. 161-162.

E. B. (1) jest w związku małżeńskim z A. B.. Żona powoda zatrudniona jest w firmie (...). W okresie styczeń – wrzesień 2014r. średniomiesięczne wynagrodzenie wynosiło 2743,89 zł, a w ostatnim kwartale 2014r. – 4014 zł.

dowód: - zaświadczenie o dochodach – k. 31, 83.

Powód ma problemy z kręgosłupem. Wskazał, że od 2004r. leczy się na refluks, skoliozę, rwę kulszową. Nie posiada orzeczenia o niepełnosprawności, nie leczy się prywatnie, nie przechodzi rehabilitacji, sam wykonuje ćwiczenia w domu. Ostatnią wizytę u lekarza ortopedy odbył 2-3 lata temu. Na leki wydaje kwotę około 100-150 zł. Na ostatniej rozprawie (16.10.2015r.) zgłosił również problemy urologiczne, podając, że jest w trakcie badań (koszt 30 zł) oraz oczekuje na prywatną wizytę lekarską (koszt – 150 zł).

E. B. (1) zamieszkuje wspólnie z żoną w domu jednorodzinnym w miejscowości R.. Dom jest współwłasnością matki powoda w 1/6 części – J. B., która od 2009r. mieszka we własnym mieszkaniu w D.. Jak twierdzi powód – ma dostęp jedynie do jednego pokoju i kuchni, pozostałe są zamknięte. Koszty eksploatacyjne wynoszą około 180 zł miesięcznie (w tym: energia, gaz, woda, wywóz nieczystości). W kosztach tych nie partycypują - cyt.: „pozostali właściciele”. Opał to wydatek około 2000 zł rocznie. Około 7 lat temu powód przeprowadził w tym domu remont i od kilku lat zamieszkuje w nim tylko z żoną.

dowód: - rachunki i faktury VAT – k. 26-28;

- wyniki i zaświadczenia lekarskie – k. 29-30;

- kopie zdjęć – k. 63-64;

- przesłuchanie powoda w charakterze strony E. B. (1) – k. 97-98;

- zeznania świadka P. B. – k. 152-153;

- odpis księgi wieczystej – k. 160.

Powód jest właścicielem (w wyniku postępowania o podział majątku stron) nieruchomości zabudowanej budynkiem o powierzchni około 13 arów położonej w miejscowości K.. Budynek nadaje się do rozbiórki. W maju 2014r. powód miał ofertę kupna nieruchomości za kwotę 50 000 zł, powód wycenił ją na 80 000 zł. Do transakcji nie doszło. Około 2011r. nieruchomość chciał kupić krewny pozwanej – M. W.. Powód zażądał kwoty 70 000 zł. M. W. wycofał się z transakcji.

dowód: - przesłuchanie w charakterze strony powoda E. B. (1) – k. 97-98;

- zeznania świadka P. B. – k. 152-153;

- zeznania świadka M. W. – k. 154-155;

- odpis księgi wieczystej – k. 163-164.

D. B. ma 63 lata. Z zawodu jest pielęgniarką. Uzyskała uprawnienia do emerytury. Pobiera ją w wysokości 1789,72 zł. Nadal pracuje jako pielęgniarka za wynagrodzeniem około 1840 zł netto miesięcznie. Umowa zawarta jest na czas określony – do 31.12.2015r, z możliwością jej przedłużenia. Pozwana zamieszkuje w U. w 3 pokojowym mieszkaniu o pow. około 60 m². Koszty eksploatacji mieszkania wynoszą łącznie około 950 zł miesięcznie (w tym: czynsz, energia, telewizja). Podatek od nieruchomości to wydatek 102 zł rocznie. Wraz z pozwaną mieszka jej syn P. B., jego małżonka E. B. (2) i dwoje ich wspólnych dzieci w wieku 3 i 8 lat. W ostatnim okresie zamieszkała tam również pozwanej matka, którą się pozwana opiekuje. Domownicy prowadzą wspólne gospodarstwo domowe. W przeważającym zakresie żywność kupuje pozwana. Opłaca także bieżące rachunki. P. B. w 2014r. był zarejestrowany jako bezrobotny. Aktualnie pracuje jako mechanik samochodowy za wynagrodzeniem około 1300-1500 zł netto miesięcznie. Wcześniej pracował w zakładzie pogrzebowym, ale został zwolniony. Jego żona E. B. (2) od stycznia 2013r. nie pracuje, pobiera zasiłki rodzinne (180 zł) oraz okresowo celowe. W roku szkolnym 2014/2015 na starszego syna otrzymywała zasiłek szkolny – 170 zł miesięcznie. Wcześniej prowadziła działalność ubezpieczeniową, którą zmuszona była zamknąć. Od października br. rozpoczęła nieodpłatne 3-letnie studia dzienne na kierunku pielęgniarstwo. Starszy z wnuków pozwanej ma astmę oskrzelową, alergię, często choruje. Koszt leków dla niego to około 50-100 zł miesięcznie. Wykupuje je często pozwana. Młodszy wnuk ma problemy gastrologiczne. P. B. przekazuje matce na utrzymanie kwoty po około 100-200 zł miesięcznie, ale nie w każdym miesiącu.

Pozwana spłaca pożyczki, które zaciągnęła na bieżące utrzymanie, wymianę okien w mieszkaniu, zakup kanapy, oraz łóżka, szafy i biurka dla wnuka. Aktualna łączna wysokość tych zobowiązań ratalnych to kwota około 750 zł miesięcznie.

dowód: - zaświadczenie PUP w S. – k. 43, 44;

- zaświadczenie lekarskie – k. 45;

- zaświadczenie o zatrudnieniu – k. 46;

- polecenia przelewów – k. 47, 90-95;

- dowody wpłat, decyzja w sprawie podatku od nieruchomości – k. 47-56;

- przesłuchanie w charakterze strony pozwanej D. B. – k. 98-99;

- zeznania świadka P. B. – k. 152-153;

- zeznania świadka E. B. (2) – k. 153-154.

D. B. leczy się z powodu nadciśnienia tętniczego, skoliozy, rwy kulszowej. Ma zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa. Dwa razy w roku przechodzi nieodpłatną rehabilitację. Przyjmuje stałe leki, co stanowi wydatek około 80-90 zł

miesięcznie. W styczniu 2014r. była hospitalizowana w (...) szpitalu z powodu kamicy przewodów żółciowych. Złogi usunięto. Wcześniej – w 2013r. wykryto u pozwanej torbiel w głowie. Przeszła operację.

dowód: - zaświadczenia lekarskie i wyniki badań – k. 57-62

- przesłuchanie pozwanej D. B. – k. 98-99; 176-177.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z treścią art. 60 § 2 k.r. i op., jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, Sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Art. 60 § 2 k.r. i op. ma zastosowanie w każdym przypadku, gdy orzeczenie rozwodu następuje z winy jednego tylko małżonka. Nie zmienia sytuacji fakt, że do rozkładu pożycia mogły się przyczynić inne jeszcze okoliczności nie zawinione przez żadnego z małżonków. Dla oceny, czy warunek przewidziany w tym artykule został spełniony, nie są istotne ewentualne zmiany, jakie nastąpiły w położeniu materialnym małżonka niewinnego w czasie między faktycznym rozejściem się małżonków a orzeczeniem rozwodu, natomiast istotne jest porównanie każdorazowej sytuacji materialnej małżonka niewinnego z tym położeniem, jakie istniałoby, gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie.

Badanie sytuacji materialnej w aspekcie przewidzianym w art. 60 § 2 k.r. i op. oznacza konieczność uchwycenia stosunku ilości środków potrzebnych do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb pozwanej do tej ilości tych środków, jakimi uprawniona może rozporządzać. Pogorszenie zaś jej sytuacji materialnej, w stopniu wymaganym przez art. 60 § 2 k.r. i op. wyraża się z reguły zmniejszeniem ilości środków pozostających w dyspozycji pozwanej, jak też zwiększeniem jej usprawiedliwionych potrzeb.

Rozstrzygnięcie o żądaniu opartym na art. 138 k.r. i op. z kolei wymaga, po pierwsze, porównania stanu istniejącego w poprzedniej sprawie ze stanem istniejącym w dacie orzekania w sprawie przedmiotowej.

Orzekając o alimentach sąd bierze za podstawę rozstrzygnięcia – zgodnie z dyspozycją art. 135 § 1 k.r. i op. – potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego. Zmiana stosunków może prowadzić do uchylecia obowiązku alimentacyjnego. W tym przypadku następuje to w sytuacji, gdy zobowiązany do alimentacji na skutek zdarzeń losowych utraci całkowicie możliwość osiągania jakichkolwiek dochodów. Obniżenie zaś alimentów uzasadnia zmniejszenie się potrzeb uprawnionego lub pogorszenie sytuacji materialnej i majątkowej zobowiązanego.

Zmiana orzeczenia dopuszczalna jest tylko w razie zmiany stosunków powstałych po jego wydaniu, a jej ustalenie następuje przez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi.

W przedmiotowej sprawie doszło do zmiany stosunków, która jednakże w ocenie Sądu nie czyni zasadnym zmianę orzeczenia. Strony zamieszkują jak dotychczas – powód w domu jednorodzinnym w R., pozwana w mieszkaniu w U.. Oczywiście zmianą po obu stronach procesu jest to, że powód w owym czasie mieszkał z matką, a obecnie z żoną. Pozwana zaś dzieliła mieszkanie jedynie z synem P., a obecnie zaś jeszcze dodatkowo z czterema członkami rodziny generacyjnej – swoją matką, żoną syna i dwoma wnukami. Stan liczbowy osób zamieszkujących w R. nie uległ więc zmianie. Dodatkowo żona E. B. (1) pracuje i uzyskuje dochód – ostatnio rzędu (średnia miesięczna z ostatniego kwartału) 4014 zł. Nie ulega wątpliwości, że sytuację majątkową osoby zobowiązanej do alimentacji, należy oceniać także przez pryzmat sytuacji majątkowej małżonka tej osoby. Stąd też status materialny powoda – mimo zgłaszanych przez niego okoliczności – jawi się, jako dość stabilny. Nawet przyjmując za twierdzeniami powoda jakoby miał uzyskiwać comiesięczną stratę z prowadzonej obecnie działalności gospodarczej (usługi taxi), a z zarobków jego żony stratę ową miano pokrywać (kilkaset złotych miesięcznie), sytuacja materialna powoda i tak jest na tyle dobra, aby odmówić zasadności powództwa. Przy przyjęciu bowiem wydatków stałych powoda (eksploatacja mieszkania, leki i

alimenty = 580-630 zł) i pokrywania straty z prowadzonej działalności (przyjęcie 400 zł miesięcznie) i zakładając nawet dolną granicę zarobków małżonki powoda (średnią z pierwszych 9 miesięcy) - 2743,89 zł, na bieżące utrzymanie (wyżywienie, odzież, itd.) pozostanie powodowi i jego żonie kwota około 1700-1750 zł miesięcznie, a przy przyjęciu ostatniej średniej wynagrodzenia małżonki powoda – ponad 3000 zł netto miesięcznie. Zgodzić się powinien powód, że taka kwota jest w stanie w pełni zabezpieczyć pozostałe potrzeby i jego i A. B.. Sąd jednakże nie poprzestaje na tym. Zeznania powoda z pierwszej ich części (na rozprawie w dniu 30 stycznia 2015r.) nie wytrzymują konfrontacji z dalszymi jego zeznaniami (tj. na rozprawie w dniu 16 października 2015r.). Oto bowiem powód wskazuje że bilans przychodów i wydatków z działalności taxi to kwota minus 322-351 zł miesięcznie, by później podać, że wymienia on olej w samochodzie, po przejechaniu 10 000 km, a dystans ten pokonuje w przeciągu 1,5 - 2 miesięcy. Nie tylko dla biegłego, czy też wytrawnego obserwatora, a także przeciętnego odbiorcy agregacji danych wystarcza przyjęcie, że przejechanie ponad 5000 km w ciągu jednego miesiąca w ramach usługi taxi (tak należy odczytywać zeznania powoda) to dochód zdecydowanie przekraczający przez niego wskazany, a znane są z urzędu Sądowi (także z innych spraw) informacje, że stawka za tego rodzaju usługi za jeden kilometr wynosi 3-4 zł, nie mówiąc już nawet o stawkach pozastrefowych, czy w niedziele i święta. Sąd nie ma także wątpliwości, że powód i jego małżonka korzystają ze wszystkich pomieszczeń nieruchomości, w której mieszkają. E. B. (1) zwraca uwagę Sądu – choć nieudolnie – na okoliczności zamknięcia innych poza jednym pokojem i kuchnią pomieszczeń, sugerując, że zmuszony jest opłacać całą nieruchomość w braku zainteresowania partycypacją – jak to ujął – pozostałych właścicieli tej nieruchomości. Powód nie wyjaśnił co ma na myśli mówiąc o „pozostałych właścicielach”, a zdołał jedynie wykazać jednego właściciela tej nieruchomości – tj. swoją matkę, która bądź co bądź zrozumiałe - nie ma interesu w tym, by w partycypacji tej uczestniczyć, skoro ma własne mieszkanie w D.. Strona pozwana – w postaci zeznań własnych, jak i korelujących z nimi zeznań świadków E. B. (2) i P. B. dostatecznie udowodniła, że remont, jaki powód przeprowadzał w domu w R. był przez powoda w całości sfinansowany, jako celowy i zamierzony na przyszłość (zamieszkiwanie w remontowanym budynku). W tym miejscu nieodzwonne wydaje się przywołanie okoliczności związanych z ofertą sprzedaży zabudowanej działki powoda w miejscowości K.. Z jednej strony (z uzasadnienia pozwu) wynika bowiem, że wartość działki (jak należy rozumieć z zabudowaniem) to 27 000 zł, by z literalnej treści zeznań świadków – M. W., czy pozwanej przyjął oczekiwania powoda co do ceny za tę nieruchomość ponad 2,5 raza większej. Jak to się ma do istotnego wzrostu cen nieruchomości od 2008r. Skoro powód oczekiwał ceny 70 000 zł, z powodzeniem mógłby sprzedać ją za oferowaną mu przez kupca w maju 2014r. cenę 50 000 zł (a więc wyższą niż ta wskazana w uzasadnieniu pozwu) i tym samym uzyskać środki na realizację swojego obowiązku alimentacyjnego wobec byłej żony. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1969r. w sprawie III CRN 54/69 przy ocenie, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego w myśl art. 138 k.r. i op., należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, a zwłaszcza możliwości zarobkowych i majątkowych stron. W wypadku gdy zobowiązany do alimentacji posiada określony majątek, o zmianie okoliczności świadczy nie tylko zmiana stosunków własnościowych (utrata lub powiększenie majątku), lecz także zmiany w zakresie faktycznego dysponowania majątkiem, możliwości jego upłynnienia w celu zaspokojenia zobowiązań alimentacyjnych itp.

Powód powołuje się na okoliczności swojego stanu zdrowia, jako jednej z podstaw powództwa. Sąd nie zaprzecza, że sytuacja zdrowotna E. B. (1) uległa pogorszeniu, ale i sytuacja zdrowotna pozwanej w porównywalnym okresie uległa podobnemu stanowi. Zresztą, co należy podkreślić, E. B. (1) powołuje się na dolegliwości z kręgosłupem, skoliozę, nadeśnienie tętnicze, refluks i rwę kulszową, ale na jego stan zdrowotny wskazuje jedynie zaświadczenie lekarskie (k. 29) cyt.: przewlekle chory, wymaga stałego leczenia i rehabilitacji” oraz mało miarodajnego wyniku badania radiologicznego (k. 30). Sąd nie wie w szczególności z jakiego powodu powód wymaga stałego leczenia i rehabilitacji. Uzupełnieniem tego stanowią wprawdzie zeznania powoda, jednakże – jak dalej z nich wynika – E. B. (1) nie posiada orzeczenia o niepełnosprawności, nie leczy się prywatnie, nie przechodzi rehabilitacji, jedynie sam wykonuje ćwiczenia w domu, a ostatnią wizytę u lekarza ortopedy odbył 2-3 lata temu.

Sytuacja pozwanej jest znamienne inna. Przedłożyła ona dokumentację lekarską, która odzwierciedla jej zeznania w tym zakresie (zaświadczenia lekarskie i wyniki badań – k. 57-62). Niemniej jednak Sąd przyjął, że choć sytuacja zdrowotna uległa zmianie po obu stronach procesu, to jednakże uwzględniając wiek stron i skłonność takich osób do schorzeń – jest porównywalna, także w zakresie wydatków z tym związanych. Sąd nie stracił z

horyzontu oczywistego wzrostu możliwości majątkowych po stronie pozwanej. Obecnie oprócz wynagrodzenia za pracę otrzymuje wypracowaną emeryturę – łącznie około 3600 zł netto miesięcznie, co przy jedynie otrzymywanym w trakcie orzeczenia rozwodu wynagrodzeniu za pracę (1017,98 zł) stanowi znaczący wzrost. Tej okoliczności powód nie nadaje rangi przesłanki do zmiany obowiązku alimentacyjnego, niemniej jednak, Sąd musi się do niej także odnieść. Należy w tym miejscu mieć na uwadze, że dalsza aktywność zawodowa pozwanej jest niejako wymuszona, i to sytuacją materialną - bądź co bądź – od niej niezależną, a dotyczącą syna obu stron i jego najbliższej rodziny. Na pytanie, czy owa aktywność zawodowa pozwanej jest konieczna odpowiedź jest odmowna, ale czy społecznie uzasadniona – w ocenie Sądu w pełni tak, w szczególności jeśli idzie o utrzymanie małoletnich wnuków. Innymi słowy, D. B., choć nie musi, mimo wieku i problemów zdrowotnych, podejmuje zatrudnienie, by zapewnić – o ile nie synowi i jego żonie – to wnukom standard życia odpowiadający ich usprawiedliwionym potrzebom. Tu warto przywołać treść art. 132k.r. i op., z którego wynika, że także i dziadkowie, mają obowiązek alimentacyjny wobec wnuków o ile zaspokojenie tych potrzeb od osób w bliższej kolejności jest niemożliwe, lub napotyka istotne przeszkody. Nie nastęrcza wątpliwości, że to D. B. swoim działaniem wypełnia tego rodzaju zobowiązanie. Powód z pewnością tego nie czyni o czym świadczą zeznania P. B. wspólnie z brakiem odwołania się do tych zeznań strony powodowej i zeznań jako takich. Prosta arytmetyka pozwala na przyjęcie, że sytuacja majątkowa strony pozwanej, tylko pozornie jawi się jako stabilna. D. B. dysponuje dochodami rzędu 3600 zł miesięcznie. Jednakże wydatki to około 1700-1800 zł miesięcznie (koszty eksploatacji mieszkania + raty pożyczek). Sąd uwzględnił przy tym zobowiązania finansowe pozwanej wobec banków, albowiem pożyczki i kredyty jakie zaciągała przeznaczane były na istotne elementy wyposażenia mieszkania – w tym także dla małoletnich wnuków. Z pozostałej kwoty 1900 zł pozwana zmuszona jest praktycznie zapewnić byt 6-osobowej rodzinie, co stanowi około 316 zł na jednego członka rodziny (a zatem znacząco mniej niż w przypadku powoda). To pozwana w przeważającej mierze kupuje żywność. Z zeznań E. B. (2) wynika, że D. B. jednorazowo wydaje na ten cel po 500-600 zł. Wykupuje także leki dla wnuka (50-100 zł miesięcznie). Sytuacja materialna rodziny uległa poprawie od czasu podjęcia przez P. B. zatrudnienia. Jednakże uzyskiwane przez niego dochody 1300-1500 zł miesięcznie, nie są wystarczające do zabezpieczenia jego rodziny, chociażby z tego powodu, że zatrudnienie ma miejsce w koło D., tj. w odległości około 40 km od miejsca zamieszkania z czym wiążą się znaczne wydatki na paliwo. Wskazać także należy, że przez około 1,5 roku P. B., pozostawał bez pracy, a i teraz, mimo uzyskiwanych dochodów przekazuje matce na utrzymanie kwoty po 100-200 zł miesięcznie i to – jak wynika z zeznań P. i E. B. (2) – nie w każdym miesiącu.

Odnosząc się jeszcze do byłej działalności gospodarczej powoda (handlu obwoźnego) zaznaczyć należy, że to obie strony czerpały wspólne zyski z tej działalności, a w jej prowadzeniu pomagała powodowi także pozwana. To także powód w styczniu 2004r. zlikwidował stoisko z odzieżą w U., gdzie sprzedawała pozwana, odsuwając ją niejako od uzyskiwanych dochodów, a te za rok 2004r. wyniosły 32 410 zł, tj. około 2700 zł miesięcznie.

Sąd nie znalazł przesłanek do uchylenia obowiązku alimentacyjnego E. B. (1) wobec pozwanej D. B.. Obniżenie zaś alimentów – jak już wskazano – uzasadnia zmniejszenie się potrzeb uprawnionego lub pogorszenie sytuacji materialnej i majątkowej zobowiązanego. Zwrot „lub” jest koniunkcją łączną. Oznacza to, że „zmniejszenie się potrzeb uprawnionego” może, lecz nie musi występować jednocześnie z „pogorszeniem się sytuacji materialnej i majątkowej zobowiązanego”. Skoro zatem żadna z przesłanek w niniejszej sprawie – wobec bezspornego niezmnieszenia się usprawiedliwionych potrzeb pozwanej i spornej, lecz nie wykazanej i tym samym nieuwzględnionej zmiany stosunków po stronie zobowiązanej do alimentacji (możliwości majątkowych i zarobkowych powoda) – nie wystąpiła, Sąd powództwo oddalił, co uczynił w punkcie pierwszym wyroku.

Strona pozwana w sprawie o obniżenie (uchylenie) alimentów jest ustawowo zwolniona od kosztów sądowych (art. 96 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w punkcie drugim wyroku.